

ÖĞRETİM İLKELERİ

Öğretimde “model,” “yöntem” ve teknik kavramları ile ne kastedilmektedir?

Öğretimde “model,” “yöntem” ve teknik kavramları ile genellikle bir dersin işlenmesi veya konunun işlenmesinde, öğretilmesinde veya öğrenilmesinde “izlenen yol” kast edilir.

Öğrenme öğretme sürecinde başvurulan çeşitli modeller, yöntemler veya teknikler, öğrenmeyi sağlamak için birer araçlardır. Bu nedenle, her ders veya konu için her zaman ve her durum için geçerli olabilecek tek bir öğretim yönteminden veya modelinden söz etmek asla mümkün değildir.

Öğretim ilkeleri ne demektir?

Eğitimin hedeflerini gerçekleştirebilmek amacıyla öğrenme-öğretme etkinliklerinin planlanmasına ve uygulamasını rehberlik eden temel düşüncelere öğretim ilkeleri denilmektedir.

Strateji ne demektir?

Hedeflere ulaşılmasını sağlayan ve yöntemin belirlenmesine yön veren genel bir yaklaşımdır.

Yöntem ne demektir?

Yöntem bir konuyu öğretmek ya da öğrenmek için seçilen ve izlenen yoldur. Yeni bilgi kazandırmaktadır.

Teknik ne demektir?

Teknik bir yöntemi uygulamaya koyma biçimidir. Öğrenilen bilgilerin tekrarını sağlar.

Öğretim kuramı nedir?

Öğretim kuramı bir bilginin nasıl aktarılacağı ile ilgili teoriler üretmektir.

Öğrenme kuramı nedir?

Öğrenme kuramı bireyin nasıl öğreneceği ile ilgilenmektedir.

ÖĞRETİM İLKELERİ

Bir eğitim faaliyetinde ilk yapılacak iş ne olmalıdır?

Bir eğitim faaliyetinde ilk yapılacak iş, “amaç”ların belirlenmesidir.

Bir eğitim faaliyetinde eğitimin amaçlarını ne belirler?

Genelde eğitimin amaçlarını eğitim politikaları ve eğitim felsefesi belirler.

Bir eğitim faaliyetinde eğitimin amaçları belirlendikten sonra ne yapılır?

Amaçların belirlenmesinden sonra yapılacak iş bu amaçlara hangi program, ilke ve metotlarla ulaşılabileceğinin tespitidir.

Amaçlara ulaştıracak program nasıl ortaya çıkar?

Amaçlara ulaştıracak program, program geliştirme disiplini ile ortaya çıkarılır.

Amaçlara ulaşmak için geliştirilen program nasıl uygulanır?

Geliştirilen program öğretim ilke ve metotları ile uygulanır.

Başlıca öğretim ilkeleri nelerdir?

- Çocuğa (öğrenciye) görelilik ilkesi - Bilinenden bilinmeyene ilkesi - Somuttan soyuta ilkesi - Yakından uzağa ilkesi - Tasarruf(Ekonomiklik) ilkesi - Açıklık ilkesi - İş ilkesi - Hayata yakınlık ilkesi - Bütünlük ilkesi

Öğretimin başarıya ulaşmasında öğretim ilkeleri ne zaman ön plana çıkar?

Öğretimde başarıya ulaşmak için uygun olan yöntemi kullanmak kadar; bu faaliyetlerde bazı ilkelere de uymak gereklidir. Programın uygulanması esnasında öğretim ilkeleri ön plana çıkmaktadır.

Çocuğa görelilik ilkesi Ders programının hazırlanmasında veya dersin işlenmesinde öğrencinin fizyolojik ve psikolojik özellikleri ve bireysel farklılıkları esas alınmaktadır. Bu ilkeye “çocuğa uygunluk” veya öğretimi “bireyselleştirme” ilkesi de denir. Dersin işlenmesi esnasında anlatımın veya uygulanacak yöntemin çocukların seviyesine uygunluğu ön plandadır. Hiçbir çocuk bir yetişkin olarak düşünülmemelidir. Bu ilke bireyselleşme bireye göre plan ve program hazırlama ön plana çıkmaktadır.

Bilinenden bilinmeyene ilkesi Bu ilkenin en önemli noktası öğrencinin önceki dönemlerden edindiği bilgi ve tecrübelerinden hareket ederek öğrenciye yeni bilgi ve tecrübelerin kazandırılmasıdır. Öğrencinin kazanacağı yeni bilgi ve tecrübeleri eskiden kazandığı bilgi ve tecrübelerle dayandırmak daha sağlıklı ve verimli olacaktır.

Somuttan soyuta ilkesi Çocuktaki zihin gelişiminin somuttan soyuta doğru olmasından dolayı öğrencinin derslerde eşya ve nesnelerle doğrudan karşı karşıya gelmesi öğrenmeyi daha da kolaylaştırır. Somut olarak gösterilmesi mümkün olmayan nesnelerin veya olayların slaytlar, fotoğraflar vb. görsel efektlerle gösterilmesi konunun düz sözel olarak anlatılmasından daha faydalı olacaktır. Psikolojide görülen nesnelerin veya olayların anlatılan nesne veya olaylara göre daha uzun sürede hafızada kalması bu ilkenin uygulamasındaki önemi gözler önüne sermektedir.

Yakından uzağa ilkesi Bu ilke merkezden çevreye olarak da adlandırılabilir. Öğrenciye öğretilecek bilgilerin düzenlenmesinde öğrencinin en yakın çevresinden başlayarak uzağa doğru hareket edilmesi bu ilkenin temelidir. Bu, sadece yer ve yaşayış açısından değil zaman açısından da böyledir. Yakın zamandan uzağa, yakın aile ve okul çevresinden uzağa, yakın köy-kasaba-bölge-ülke çevresinden uzağa ilkesi birçok derste rahatlıkla kullanılabilir ve bu ilkeye uyma, öğrenmenin düzeyini yükseltir. “Çevreye görelilik”, “topluma görelilik” gibi bazı ilkeler de bu çerçevede düşünülebilir. İlköğretimde şu tür bir sıra izlenmelidir. Öğrencinin okulu ve yakın çevresini tanıttıcı bilgiler; köyü veya kasabasıyla ilgili bilgiler ve son olarak ilçesi, ili, bölgesi, yurdumuz ve dünya ile ilgili bilgiler verilmelidir.

Tasarruf (ekonomi) ilkesi Yaşantımızın hemen hemen her alanında asgari emek ve maliyetle maksimum verim elde etmek tasarrufluluk ilkesinin temelini oluşturur. Eğitimde tasarrufluluk ilkesi gerek programların hazırlanmasında gerekse hazırlanan programların uygulanmasında asgari düzeyde emek ve maliyetle maksimum düzeyde verim elde etmektir. Birim başına düşen öğrenci maliyetinin okullarda asgariye çekilmesi ve de elde edilecek verimin yüksek olması eğitimdeki tasarrufluluk ilkesiyle birebir örtüşmektedir. Buradaki verimlilik kavramı, bir okulun mezun ettiği öğrenci sayısı veya ilköğretim okulları için Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) Sınavı’nda elde edilen başarı; liseler için üniversiteye kazandırdıkları öğrenci sayısı eğitimde verimliliğe verilebilecek örneklerden bazılarıdır.

Açıklık ilkesi

Açıklık ilkesi, öğretimin yapılmasında verilen bilgilerin net olarak öğrenci tarafından anlaşılmasıdır. Öğrenci, derste işlenen tüm konuları somut olarak görebilmeli; bu mümkün olmuyorsa resmini, sesini, grafiği, modelini v.s. görsel-işitsel olarak algılayabilmelidir. Eğer öğretmen sadece sözel anlatıma dayalı olarak ders işliyorsa, öğrencinin anlayacağı kelime ve cümle yapıları ile son derece açık ve anlamlı bir ders işlemelidir.

İş İlkesi

Bu ilke öğrencilerin aktif bir şekilde derse katılmalarını, pasif bir dinleyicilikten ziyade soru soran derse katkı sağlayarak ders esnasında derse katkı yapılmasını sağlayan bir ilkedir. İş ilkesi aynı zamanda uygulamalı derslerde öğrencinin kendi tasarladığı bir ürünü somutlaştırması esnasında uygulanan bir ilkedir özellikle ilköğretimde iş eğitimi dersleri bu ilke esnasında yürütülmektedir. Öğrencinin problemle karşı karşıya kalması ve bu problemi çözmek için çözüme aktif olarak katılması, tasarımlar geliştirmesi öğrencinin dersi yaparak yaşayarak öğrenmesini kolaylaştırır.

Hayata yakınlık ilkesi

Öğretimin yapılması esnasında yapılacak hazırlanmalar, düzenlemeler hayattan kopuk olmamalıdır. Öğrencinin hayatta karşılaştığı problemlerle derste öğreneceği konular yakınlık göstermelidir. Derste anlatılan konuda verilecek örnekler hayata ne kadar yakın olursa öğrenmede o kadar kolay olacaktır.

Bütünlük İlkesi

G. Kerschensteiner'in üzerinde durduğu bu ilke, çocuğun eğitilecek yönlerinin bir bütün olarak alınıp değerlendirilmesini ister. Çocuk bedensel ve ruhsal kuvvetler (düşünce, duygu, irade gibi) bakımından bir bütün olarak ele alınmalı ve her yönü dengeli olarak eğitilmelidir. Zaten bedensel ve ruhsal kuvvetler sürekli olarak birbirlerini etkilerler ve birbirine bağlıdır. Sadece beden geliştirilip zihni ve ahlâkî yönler geliştirilmezse veya bunun tersi durumlarda dengesiz; hem topluma hem de kendine zararlı olabilecek insanlar yetişmiş olur.

“Derste israfın evrensel bir problem olduğunu belirten öğretmen, bu düşüncüyü desteklemek için okulun elektriklerinin ve musluklarının kullanılmasında özen gösterilmesi gerektiğinden söz etmiştir.” Bu örnekteki öğretmenin, öğretim ilkelerinden hangisine uygun davrandığı söylenebilir? A) Yakından uzağa ilkesi B) Açıklık ilkesi C) İş İlkesi D) Hayata yakınlık ilkesi E) Tasarruf (Ekonomiklik) ilkesi

“İlkokul çağındaki çocuk, varlıkları, olayları ve kendisine öğretilmek istenen bilgileri bilim dallarına göre sıralanmış bir halde kavrayamaz. O, genel olarak varlıkları ve olayları toptan algılama durumundadır.” İlkokullarda toplu öğretim uygulamasının yapılmasının gerekçesi olan ilke aşağıdakilerden hangisidir? A) Bilinenden bilinmeyene ilkesi

B) Yakından-Uzağa C) Tasarruf (Ekonomiklik) ilkesi

D) Bütünlük ilkesi E) Hayata yakınlık ilkesi